

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Daniela Štěrbová

Autor/autorka práce: Alžběta Straussová
Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
Název práce: Kostel sv. Jana Nepomuckého ve Starých Křečanech
Vedoucí práce: PhDr. Petra Oulíková, Ph.D.
Rozsah práce: 64

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☐	☒
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☒	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☐	☐	☒
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Úvodem je třeba uvítat autorčin zájem o památku lokálního významu, která však příznačně nese řadu uměnovědných problémů. Kostel sv. Jana Nepomuckého ve Starých Křečanech patří totiž ke skupině dvou dalších kostelů (Jiříkov, Jilemnice), jejichž výstavbu inicioval na svém severočeském panství Alois Tomáš Raimund hrabě Harrach ve dvacátých až třicátých letech 18. století. Jejich vzájemná podoba velmi záhy vzbudila pozornost badatelů, které zaujal především komplikovaný vztah mezi navrhujícím a provádějícím architektem a jejich vzájemná proměnlivá úloha v rámci procesu plánování. Vzhledem k tomu, že se také jedá o typus vycházející z dispozice H. G. Franzem označené za "böhmische Wandpfeilerhalle", získala debata kolem těchto realizací i ráz mírně nacionálně podbarvený. Do diskuze se také promítnul i problematický přístup k tzv. "génium", jejichž tvorbu se různí badatelé snažili uchopit bez vnějších vlivů (viz Grimmschitzovo pojetí J. L. Hildebrandta). Díky pracím W. G. Rizziho a nedávným elaborátům P. Mandažieva však autorka měla k dispozici i podklady, které všechny tyto aspekty reflektují s velkým odstupem na základě precizní konfrontace jednotlivých realizací i jejich přímých či nepřímých vzorů a paralel.

Autorka se výhradně zaměřila pouze na kostel ve Starých Křečanech, jehož stavební historii i historii vybavení ve své práci představila. Nutno dodat, že jí byl vítanou oporou elaborát stavebně historického průzkumu, který úzkostlivě sledovala jak v členění tak v samotném obsahu. Práce má však několik drobných faktických chyb. Mladoboleslavský stavitel Mikuláš Rossi se sice podílel na stavbě v Jiříkově, v době stavby starokřečanského kostela však byl již mrtev (str. 19). Zřejmě omylem uvádí autorka opakovaně špatně jméno děčínského stavitele Jana Václava Kosche (str. 20). Poněkud zavádějící je i autorčina úvaha ohledně jména tesařského mistra Lefflera, jehož jméno v této podobě je zcela evidentně fonetickým přepisem formy Löffler. Zcela nepřesvědčivá je pak její prvotní (a následně také správně zavržená) úvaha o důvodu dvojí barevnosti fasád vycházející z mylné interpretace variantního plánu (str. 32). Pozitivně lze však hodnotit její celkovou snahu o kompilaci veškerých dostupných pramenů a odborné literatury.

Závažné výhrady však mám k samotnému popisu kostela, především jeho interiéru, vyplývající evidentně z nepochopení jeho architektonické struktury. Namátkou zde uvádím, že přízdní pilíře jsou architektonizovány pilastry a ne systémem polopilířů. Bez povšimnutí zůstaly i konkávně probrané kouty a navazující úsek vítězného oblouku, který je však poměrně významným vkladem K. I. Dientzenhofera k dobově oblíbenému dispozičnímu typu. Použitý formální aparát popisu architektury je celkově nedostatečný, což je vzhledem k množství variant tohoto typu zcela zásadní chybou. Autorce lze jen doporučit pozornou (vlastní!) komparaci s ostatními zástupci, jejichž základní (jistě však ne zcela vyčerpávající) přehled vč. obrazové dokumentace přináší např. práce P. Mandažieva o J. L. Hildebrandtovi na Šluknovsku. Zcela vyčerpávající je pak Franzova publikace Dientzenhofer - Hausstätter, Kirchenbaumeister in Bayern und Böhmen (1985).

Závěrem je nutné uvést největší slabinu celé práce, kterou je jazyková úroveň. Práce se vyznačuje množstvím závažných gramatických a interpunkčních chyb, které místy znemožňují pochopení významu textu. Drobné nedostatky vykazuje i poznámkový aparát, kde chybí odkazy na konkrétní stránky.

Jen na okraj dodávám, že kapitolu o vývoji obce v rámci šluknovského výběžku lze doplnit o několik dalších prací (Jech, Miloslav: Správa šluknovského panství a jeho archiv za Dietrichštejnů, in: Sborník Severočeského musea. Společenské vědy: Historia, Liberec 1958, str. 84 - 100. Richter, Karl: Geschichte des Niederlandes. Sudetenbezirke Warnsdorf, Rumburg und Schluckenau: Die Besiedlung, Sonthofen im Allgäu 1960. Vařeka, Josef: Sídlní změny v novoosídleneckém pohraničí, in: Český lid 72 / 1985 / 2, str. 65 - 71).

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

V závěru konstatuji, že autorka prokázala schopnost shromáždit přesvědčivé množství relevantní literatury. V samostatném rozboru a popisu architektury však vidím závažné nedostatky. To je dáno jednak špatně zvoleným formálním aparátem, jednak chybějící komparací s paralelními pracemi stejného dispozičního rozvrhu.

Pokud se tedy autorka rozhodne přistoupit k obhajobě této práce v tomto rozsahu, doporučuji soustředit pozornost na následující okruh otázek a námětů:

- 1) vlastní popis dispozice a architektonického členění kostela
- 2) komparace s relevantními zástupci stejného schématu s důrazem na možná východiska jednotlivých motivů
- 3) prezentace fenoménu tzv. "böhmische Wandpfeilerhalle" a jeho reflexe v uměnovědné diskuzi

Zároveň by autorka mohla doložit svou představu o vývoji a stylových východiscích rámových oltářů.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 12. 1. 2015

Podpis:

